

Utredning av boplatslägen mellan Bondängen och Löta bro

Fastigheterna Ramsö 1:26, Råcksta 2:1,
Stora Sundby 4:3 och Åkers-Järsta 1:7
Strängnäs kommun
Åker socken
Södermanlands län
Södermanland
Jhonny Therus

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Radiatorvägen 11, 702 27 Örebro
Telefon 019-609 04 10
www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

*Översiktskarta över Sverige med
Södermanlands län markerat i rött.*

© 2025 Arkeologgruppen AB
Arkeologgruppen rapport 2025:17
Lst dnr 431-6399-2023

Författare	Jhonny Therus
Kvalitetsgranskning	Sabina Larsson
Grafisk form	Sabina Larsson
Omslagsfoto	Vy från utredningsområde 2 mot sydsydväst och den tidigare fjärden, dagens Råcksta å och våtmarkssystemet Bondkroken, vilken skymtar mellan träden.
Foto	Arkeologgruppen AB om inte annat anges i figurtexten.

Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgängliga på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

Fastighetskartan: © Lantmäteriet Dnr: R50223371_200001

Terrängkartan, samt GSD-Översiktskartan: Lantmäteriet (CC0)

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2025:17

ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2

Utredning av boplatslägen mellan Bondängen och Löta bro

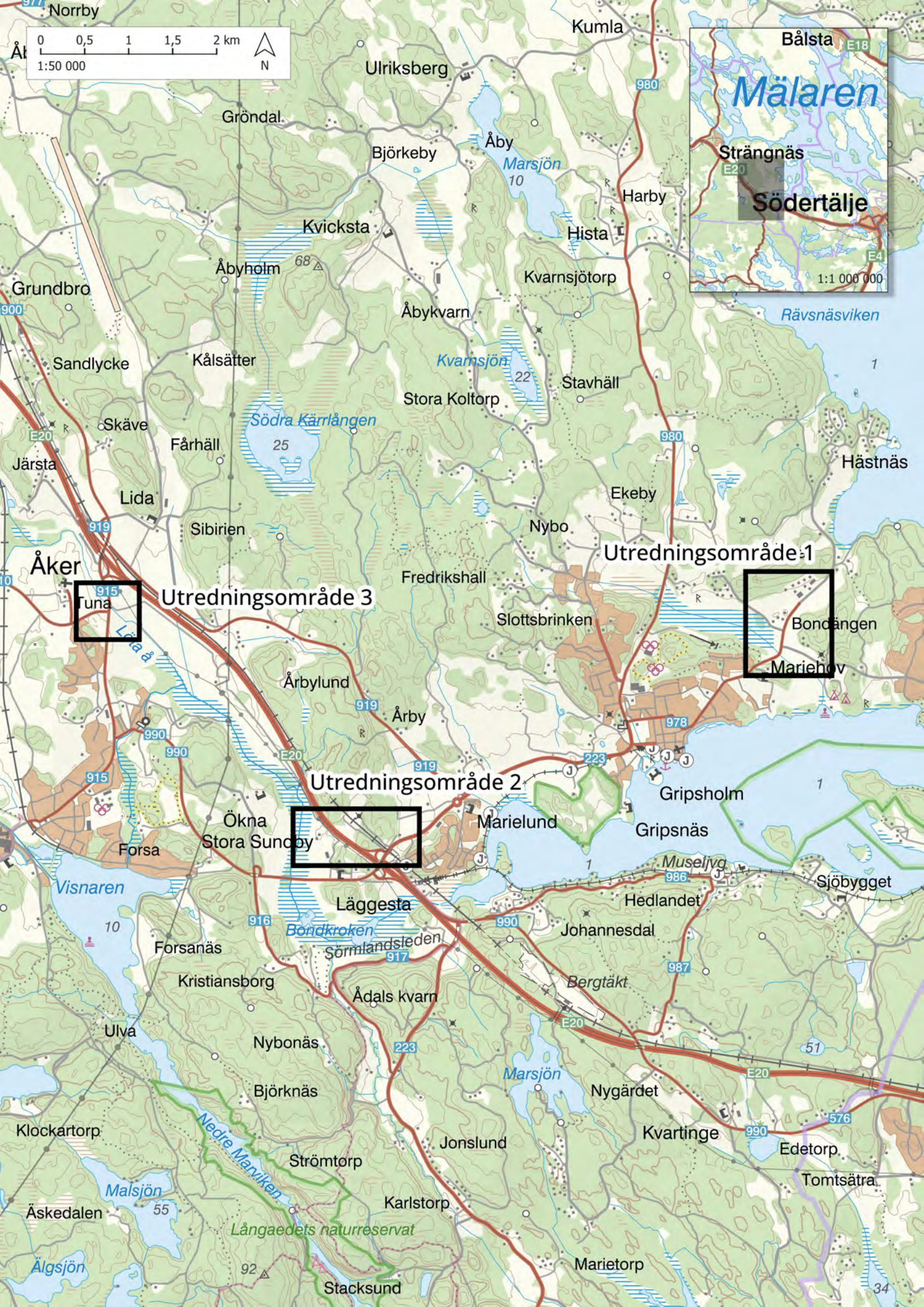
Fastigheterna Ramsö 1:26, Råcksta 2:1,
Stora Sundby 4:3 och Åkers-Järsta 1:7
Strängnäs kommun
Åker socken
Södermanlands län
Södermanland

Jhonny Therus

Lst dnr 431-6399-2023

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	5
Inledning	9
Bakgrund och kulturmiljö	9
Utgångspunkter, syfte och målgrupper	10
Metod och genomförande	11
Resultat	12
Etapp 1: fältinventering	12
Utredningsområde 1	12
Utredningsområde 2	14
Utredningsområde 3	18
Etapp 2: utredningsgrävning	22
Antikvarisk status hos identifierade objekt	22
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	25
Referenser	26
Tekniska och administrativa uppgifter	27
Bilagor	28
<i>Bilaga 1. Inventeringsresultat</i>	28
<i>Bilaga 2. Schakttabell</i>	29

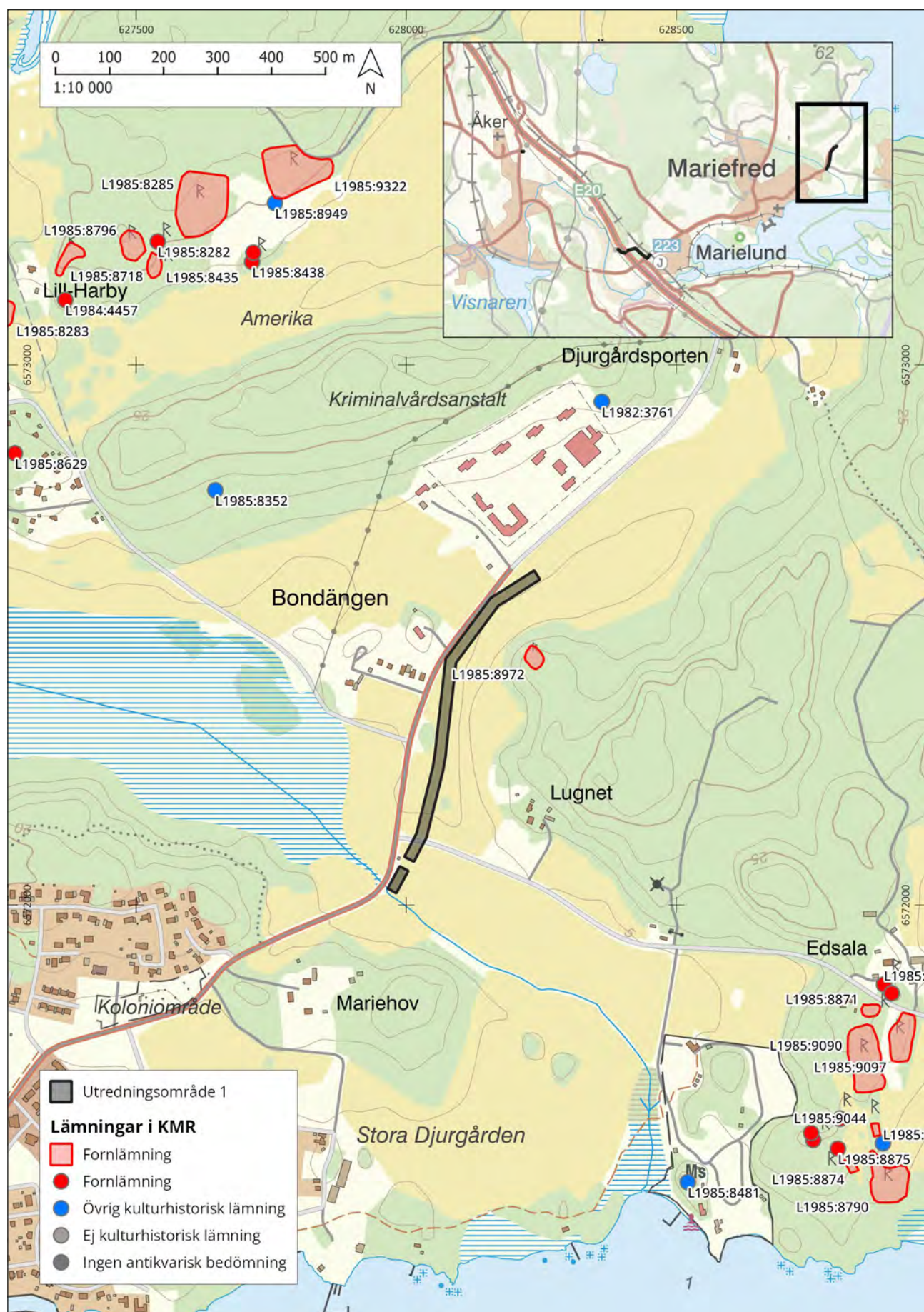
SAMMANFATTNING

Utredningen omfattade tre utredningsområden, område 1–3, vilka alla var 20 meter breda och varierande från 50 till 1 000 meter i längd. Alla låg i anslutning till en äldre vik eller fjärd som fram till järnålder täckt större delar av dem. I alla tre områden identifierades goda boplatsslägen. Av dessa utredningsgrävdes endast ett, objekt 2 i område 2. Utredningsgrävningen kunde inte påvisa någon fornlämning i område 2.

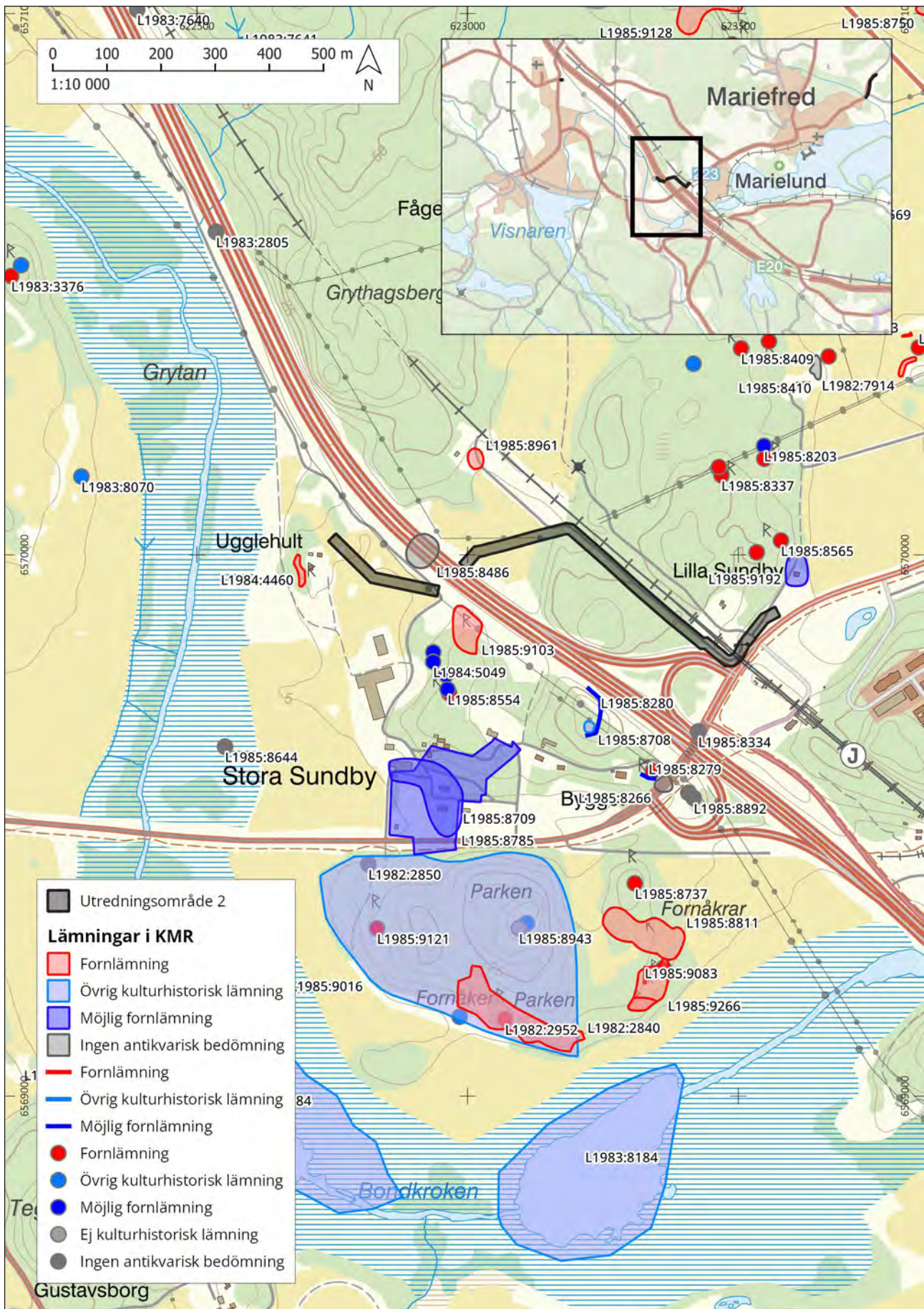
Av de andra två utgick område 1, med objekt 1, då det inte skulle genomföras något större schaktarbete i området utan endast borrhning. Där finns således fortfarande ett boplatssläge som inte utredningsgrävts. Område 3, med objekt 3, utgick också då det endast var 50 × 20 meter stort och visade sig vid inventeringen redan ha utsatts för flera schaktningsarbeten.

Den arkeologiska utredningen identifierade inga tidigare okända fornlämningar inom de tre utredningsområdena. Endast ett område kunde identifieras som eventuell fornlämning. Det området utreddes dock inte vidare i etapp 2 då exploitören inte skulle genomföra schaktningsarbete där.

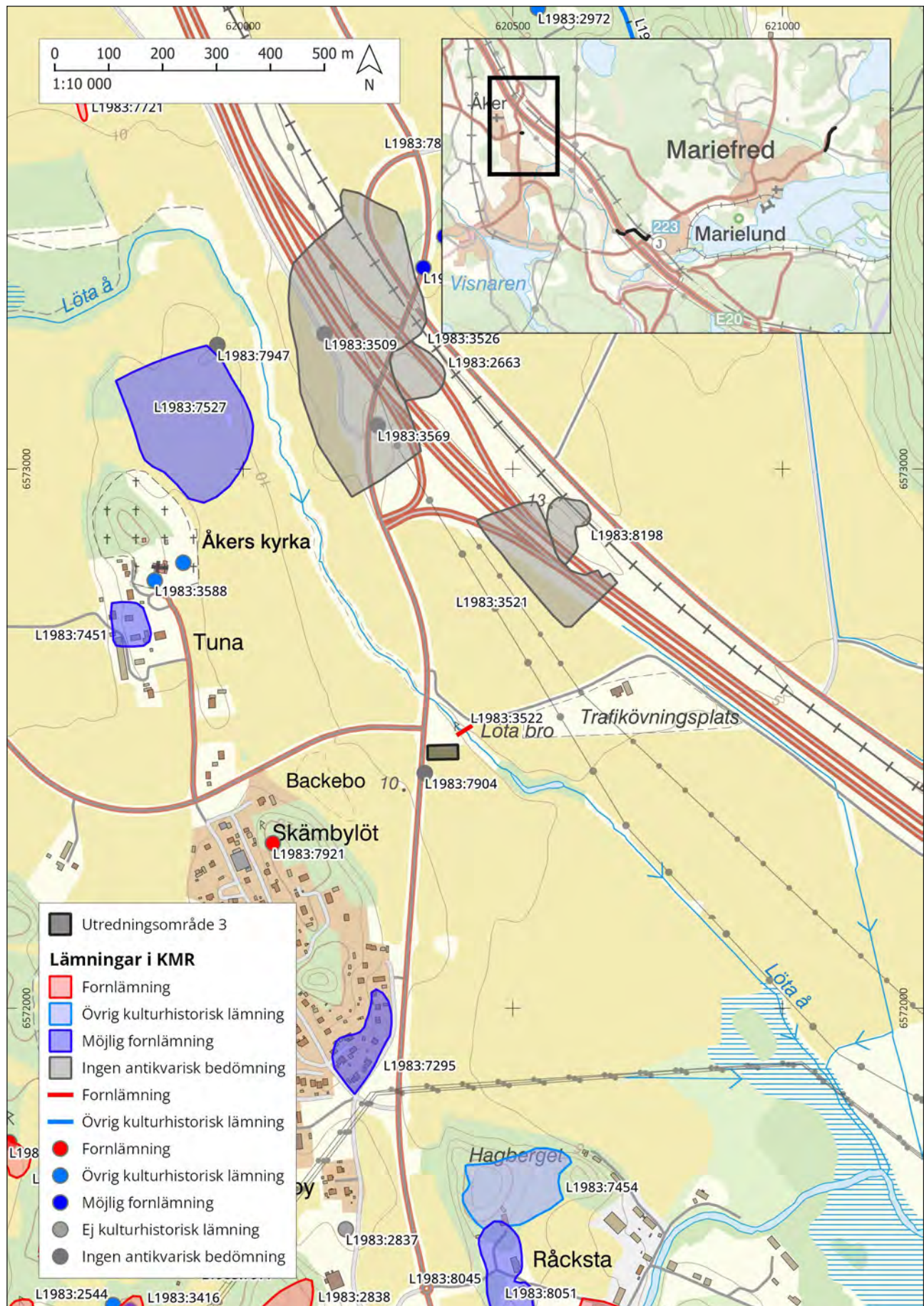
Figur 1, föregående sida. Översiktskarta med platsen för respektive utredningsområde markerat med svart rektangel. Skala 1:50 000.

Figur 2. Utredningsområde 1 låg längst i öster, utanför Mariefred och intill gravfältet L1985:8972. Skala 1:10 000.

Figur 3. Utredningsområde 2 låg mellan Lilla och Stora Sundby, ett område med flera gravfält, ensamliggande stensättningar och en som senast medeltida by. Skala 1:10 000.

Figur 4. Utredningsområde 3 låg norr om Åkers styckebruk i anslutning till Åkers kyrka och intill Löta å. På åns motsatta strand har undersökts ett stort boplat- och gravkomplex i två omgångar i samband med bygget av E20 och Svealandsbanan. Skala 1:10 000.

INLEDNING

Under en dag i maj och en i augusti 2024 genomförde Arkeologgruppen AB en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom fastigheterna Ramsö 1:26, Råcksta 2:1, Stora Sundby 4:3 och Åkers-Järsta 1:7 i Strängnäs kommun, Södermanlands län. Utredningen omfattade tre områden i området kring Mariefred och Åkers styckebruk, ett relativt fornlämningsstätt område.

Kostnadsansvaret bars av Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö, ESEM och beslutande i ärendet var Länsstyrelsen i Södermanlands län.

BAKGRUND OCH KULTURMILJÖ

Utredningen är förlagd till trakten kring dagens Mariefred och Åkers styckebruk på Mälarens sydsida. Det generella området har varit bebyggt och aktivt brukat från stenålder och framåt, men i ett ständigt föränderligt landskap. Under stenålder utgjordes landskapet främst av en skärgård vilket under bronsålder övergick till att bli en långsträckt och ö-rik del av Gripsholmsviken med utlopp vid dagens Strängnäs. Den idag lilla sjön eller våtmarken Bondkroken är en relik av denna långa vik eller fjärd.

De tre nu aktuella utredningsområdena (figur 2–4) är alla belägna utmed denna vattenväg och de något lägre ytorna utmed dagens Råcksta å och den avsnörda sjön Fatburen. Med undantaget av en liten yta mellan Stora och Lilla Sundby, vilken torrlades omkring 2 000 f.Kr. enligt SGU:s strandförskjutningsmodell, blottlagts de aktuella utredningsområdena av landhöjningen först kring järnålderns början. Från järnålder är gravfälten som anlagts på kullar och impediment tydliga. Relativt få boplatser är dock kända och arkeologiskt undersökta i anslutning till gravfälten.

Räknat från öster till väster utgjordes utredningsområdena och deras närmaste omgivning av:

Vid Utredningsområde 1, (figur 2) förlagt nordöst om Mariehov, vid Bondängen, finns främst ett mindre gravfält, L1985:8972, bestående av ett tiotal runda stensättningar.

Det centrala Utredningsområde 2 (figur 3) ligger i ett fornlämningsstättare område mellan Stora och Lilla Sundby, sydväst om Mariefred. Här finns bland annat gravfältet L1985:9103 med omkring fem högar och 15 runda stensättningar, gravfältet L1984:4460 med omkring en hög och sju runda stensättningar och flera ensamliggande stensättningar spridda i det kulliga landskapet. Vid utbyggnation av E20, vilken här löper genom landskapet, undersöktes bland annat tre gravar från yngre järnålder, L1985:8334–8336, vilka varierade från en mittblocksgrav till en stensättning med skelettbegravning på en terrassliknande gravhägnad (Grön 2000). Under utredningen för vägbygget påträffades också ett boplatetskulturlager (L1985:8486) vilket visar att boplatser

förekommer inom området. Att boplatser finns i närheten bekräftades också av utredningen för vägbygget mellan Läggesta och Åker, vilken identifierade flera i samma område (Johansson 1995). Utredningsområde 2 karaktäriseras dock främst av närheten till den medeltida bebyggelsen Sundby by, vilken är skriftligt belagd från år 1392 (Johansson 1995) och förvärvades av Gustav Vasa 1530. Området kring Sundby har genomgått flera utredningar och begränsade undersökningar mellan åren 1993 och 2013 vilka alla understryker att detta är en aktivt brukad bygd med flera boplatser från brons- och järnålder, samt flera goda boplatslägen. För mer ingående information hänvisas till de rapporterna (bl.a. Luthander 1993; Johansson 1995; Hellberg 1998; Grön 2000; Schap 2004; Bondesson 2007 och Evanni 2013). Endast en liten del av det nu aktuella utredningsområdet löper utanför de tidigare utredningarnas område. Det skall dock understrykas att det grävts relativt få utredningsschakt vid de tidigare utredningarna. Enligt kartstudier gjorda 1993 har området i historisk tid använts som hagmark och åker.

Utredningsområde 3 (figur 4) är det nordligaste och ligger norr om Åkers styckebruk, i anslutning till Åkers kyrka och Skärmbylöt, på Löta ås södra dalgångssida. De närmaste fornlämningarna utgörs här av Löta bro (L1983:3522) och den ensamliggande stensättningen L1983:7921. I anslutning till utredningsområdet finns också lämningen L1983:7904, vilken saknar antikvarisk bedömning, och utgörs av en bebyggelselämning dokumenterad i kartmaterial från 1828 och enligt hembygdsföreningen kopplad till krogen "Löten". På motsatt sida Löta å, cirka 500 meter från utredningsområdet, finns ett större boplat- och gravkomplex, vilket sträckte sig från sen bronsålder till yngre järnålder och omfattande lämningarna L1983:2663, L1983:3521, L1983:3509, L1983:3521, L1983:3526, L1983:3569 och L1983:8198. Området har undersökts i två omgångar (Bland annat rapporterat av Appelgren et al. 2002).

Sammantaget var alltså de aktuella områdena intressanta då de är belägna i en aktiv och relativt tät fornlämningsbygd utmed en sannolikt betydelsefull vattenväg. En geografisk omständighet av betydelse är också att huvuddelen av de aktuella områdena var relativt låglänta och har legat under vatten fram till järnålderns början.

UTGÅNGSPUNKTER, SYFTE OCH MÅLGRUPPER

Utredningen gjordes i samband med planläggning av kommande schaktarbeten av Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö, ESEM, och utredningsområdena omfattade cirka 35 400 kvadratmeter, ungefär 3,5 hektar, främst i åkermark.

Syftet med utredningen var att ta reda på om okända fornlämningar skulle komma att beröras av det planerade företaget, samt antikvariskt bedöma sådana lämningar. Resultaten skulle vidare kunna utgöra underlag för Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning och utgöra underlag för eventuella arkeologiska åtgärder, samt kunna användas som underlag i företagets planering.

Härav var också utredningens målgrupper främst Länsstyrelsen och Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö, ESEM.

METOD OCH GENOMFÖRANDE

Utredningen genomfördes i två etapper. Etapp 1 inleddes med kart- och arkivstudier vilket innefattade en genomgång av Kulturmiljöregistret (KMR) samt det historiska kartmaterialet från Lantmäteriets historiska kartarkiv vilket omfattar Rikets allmänna kartverk, Lantmäteristyrelsens arkiv och Lantmäterimyndighetens arkiv. Då stora delar av området som omfattades av utredningen ingått i utredningar på 1990-talet och i början av 2000-talet fokuserade denna kartstudie främst på att behandla exempelvis torp, vilka inte bedömts som fornlämningar vid de tidigare utredningarna. Kartstudien omfattade också en strandlinjeanalys i förhållande till utredningsområdenas placering (se till exempel figur 10). Sedan följde en fältinventering av de tre utredningsområdena för att identifiera eventuella lämningar synliga ovan mark och potentiella boplatslägen. Efter etapp 1 samråddes med Länsstyrelsen kring de platser som identifierats som arkeologiskt intressanta och vilken typ av fortsatt utredningsinsats som verkade lämplig.

Den påföljande etapp 2 bestod av utredningsgrävning i form av sökschakt i syfte att undersöka om det fanns okända fornlämningar på de platser som identifierats under etapp 1. Endast ett av utredningsområdena, område 2, gick vidare till etapp 2. Schakten grävdes med längd på 15–27 meter, samtliga med bredd på 1,8 meter och till ett djup av 0,5 meter. Schakten dokumenterades skriftligt, fotograferades och mättes in med RTK-GPS. Inmätningarna bearbetades sedan i programmen Intrasis och QGIS 3.30.1. Efter att utredningen slutfördes lades schakten igen.

RESULTAT

Här redovisas resultaten från den arkeologiska utredningens två etapper. Etapp 1 fokuserar på fältinventeringsdelen då kartanalysens resultat redan legat till grund för informationen i stycket Bakgrund och kulturmiljö. Information kring det generella området återfinns också i tidigare utredningars rapporter (t.ex. Bondesson 2007; Johansson 1995; Luthander 1993; Westerlind 1993).

Figur 5. Utredningsområde 1 löpte i en åker intill ett gravfält (i skogspartiet till höger) och omfattade ett bra boplatsläge (objekt 1). Foto mot norr.

Etapp 1: fältinventering

Under fältinventeringen besöktes de tre utredningsområdena och i dem identifierades arkeologiska objekt. Inventeringens resultat sammanfattas också i bilaga 1.

UTREDNINGSSOMRÅDE 1

Utredningsområde 1 (figur 5 och 6) var cirka 700 × 20 meter och löpte i åker utmed väg 987. Åkern var sådd och området inventerades från kanten.

Resultat: Centralt i området identifierades ett cirka 200 × 20 meter stort bra boplatsläge, objekt 1.

Inför etapp 2: Exploatören meddelade inför etapp 2 att huvuddelen av sträckan inte skulle schaktas utan ingreppen skulle ske genom borrhning längs en redan existerande dränering, samt förläggas på två meters djup. Eftersom inga markgrepp utöver borrhningarna skulle göras kom Arkeologgruppen i samråd med Länsstyrelsen fram till att området inte behövde gå vidare till etapp 2. Boplatsläget är således inte utredningsgrävt.

Figur 6. Plan över objekt 1, ett boplatsläge inom utredningsområde 1. Skala 1:6 000.

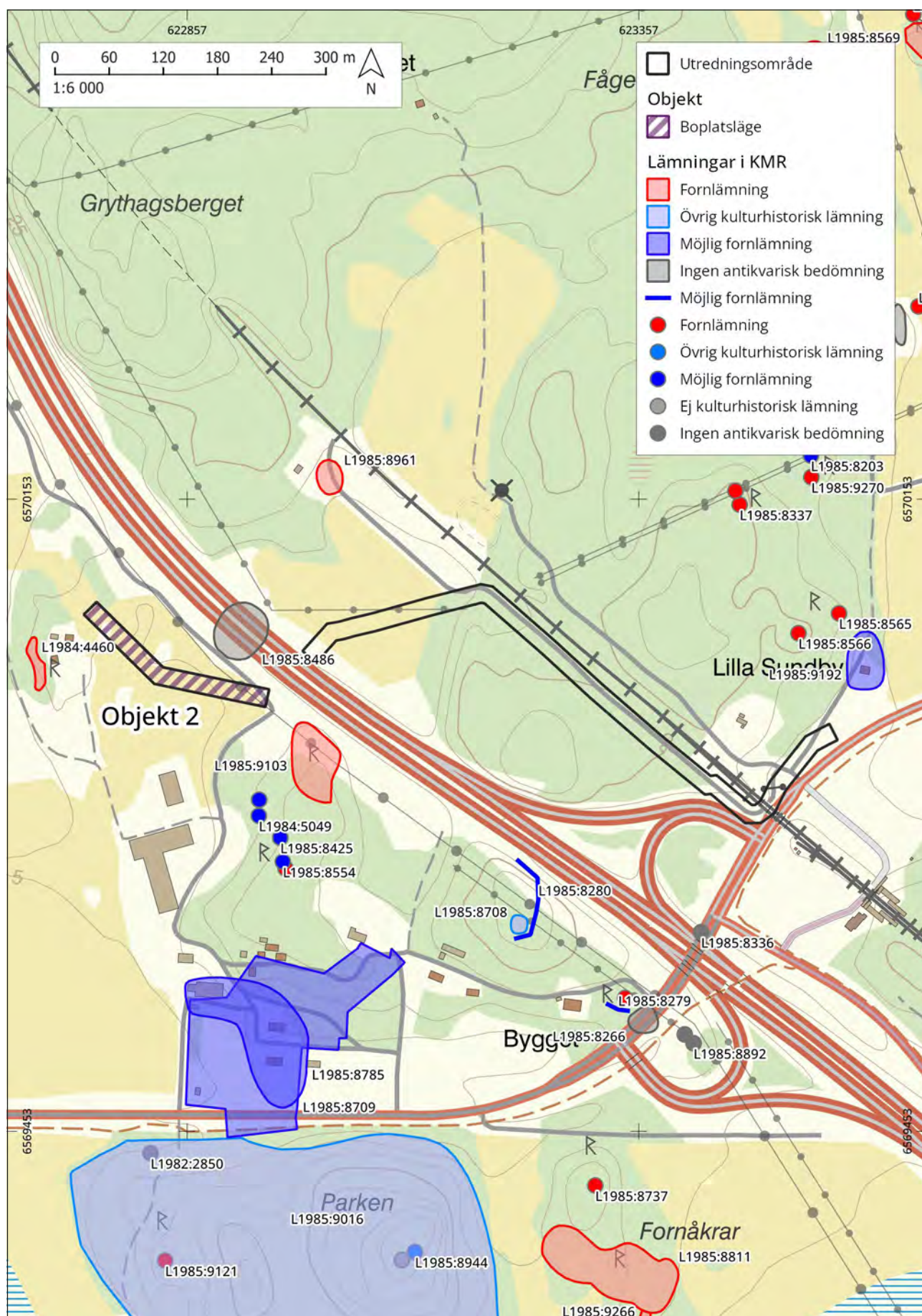
Figur 7. Utredningsområde 2 innehöll ett mycket bra boplatssläge (objekt 2) i kanten av Råckstaåns dalgång och mellan två gravfält. Boplatssläget gick vidare till etapp 2. Foto mot nordost.

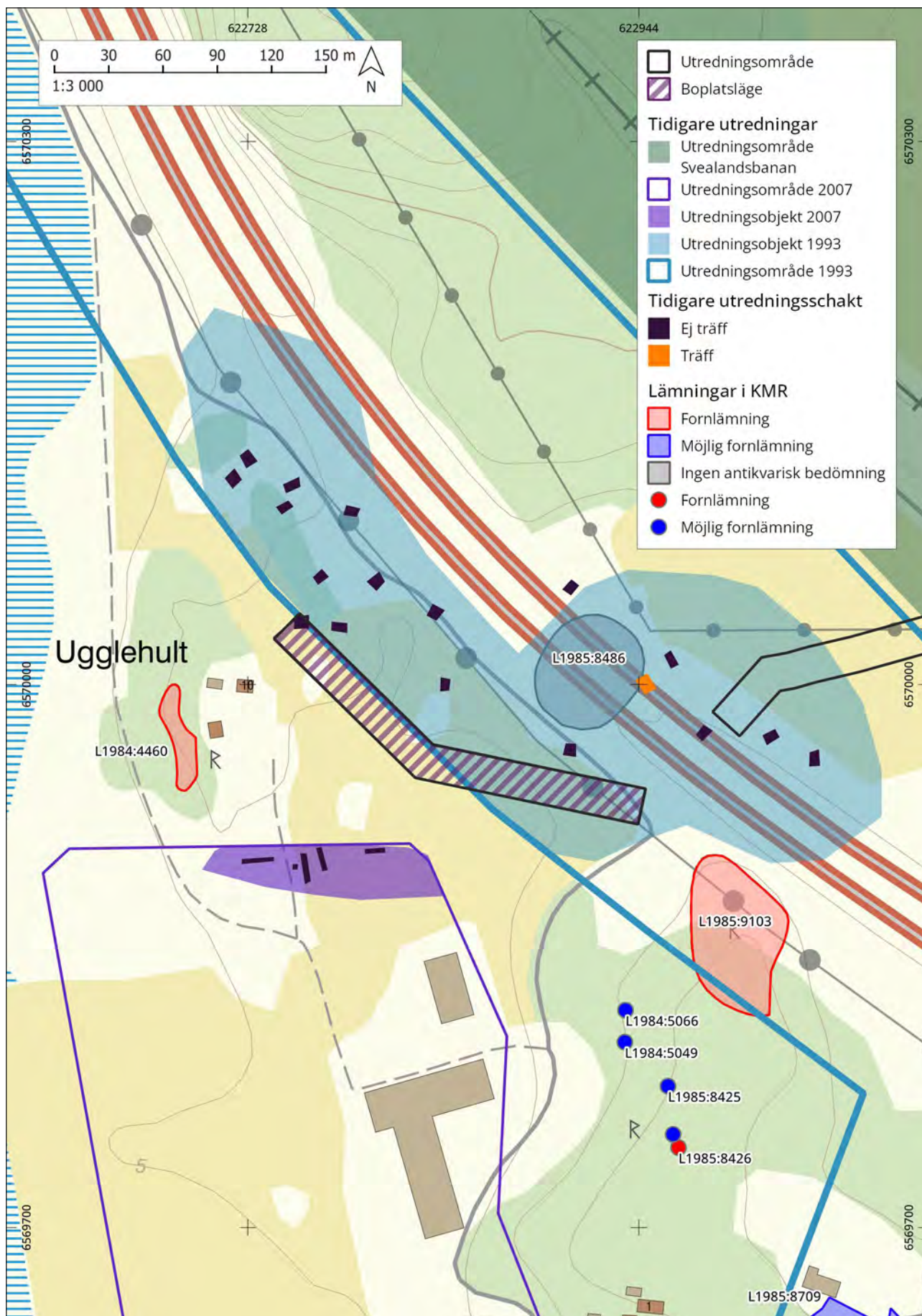
UTREDNINGSSOMRÅDE 2

Utredningsområde 2 omfattade cirka 1 000 × 20 meter, varav cirka 360 meter löpte längs med järnvägen mellan Lilla och Stora Sundby. Hela området inventerades. Här har tidigare utredningar pekat på att flera bra yngre järnålders- och medeltida boplatsslägen förekommer.

Resultat: Vid den aktuella fältinventeringen identifierades att utredningsområdet under en cirka 230 × 20 m lång sträcka korsade ett bra boplatssläge, objekt 2 i flack åkermark mellan två gravfält, L1984:4460 och L1985:9103, i kanten av Råcksta ås dalgång (figur 8).

Inför etapp 2: De tidigare utredningar som år 1993 och 2007 behandlat närområdet omfattade relativt få grävda utredningsschakt eller gav få resultat. Det identifierade boplatssläget hade dock inte utretts tidigare vilket föranledde att Arkeologgruppen i samråd med Länsstyrelsen lät boplatssläget gå vidare till etapp 2.

Figur 9. Objekt 2, i förhållande till tidigare utredningsområden och utpekade boplatslägen, samt tidigare grävda utredningsschakt. Skala 1:3 000.

Figur 10. Objekt 2 i förhållande till vattennivåerna cirka 1 000 e.Kr (SGU). Skala 1:10 000.

Figur 11. Utredningsområde 3 låg i ett bra, men relativt lågt liggande, boplatsläge (objekt 3). Foto mot sydsydväst.

Figur 12. Intill utredningsområde 3 fanns även en äldre stenbro, Löta bro, L1983:3522, sannolikt byggd under tidigt 1800-tal. Här en vy från bron mot de olika pumpstationer och liknande som finns intill. Foto mot söder.

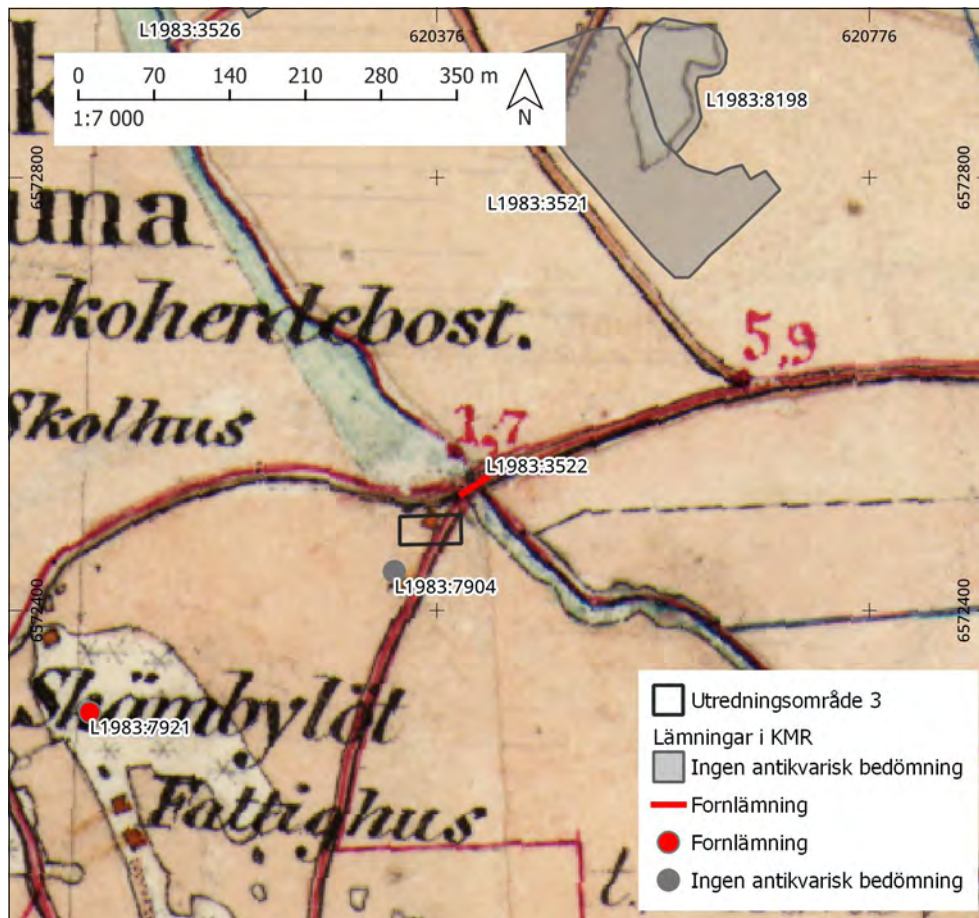
UTREDNINGSSOMRÅDE 3

Utredningsområde 3 (figur 11 och 15) omfattade endast ett cirka 57 × 25 meter stort område, delvis i åkermark och delvis i varierad mark med grusytor, sydväst om Löta bro, L1983:3522 (figur 12). Hela området inventerades.

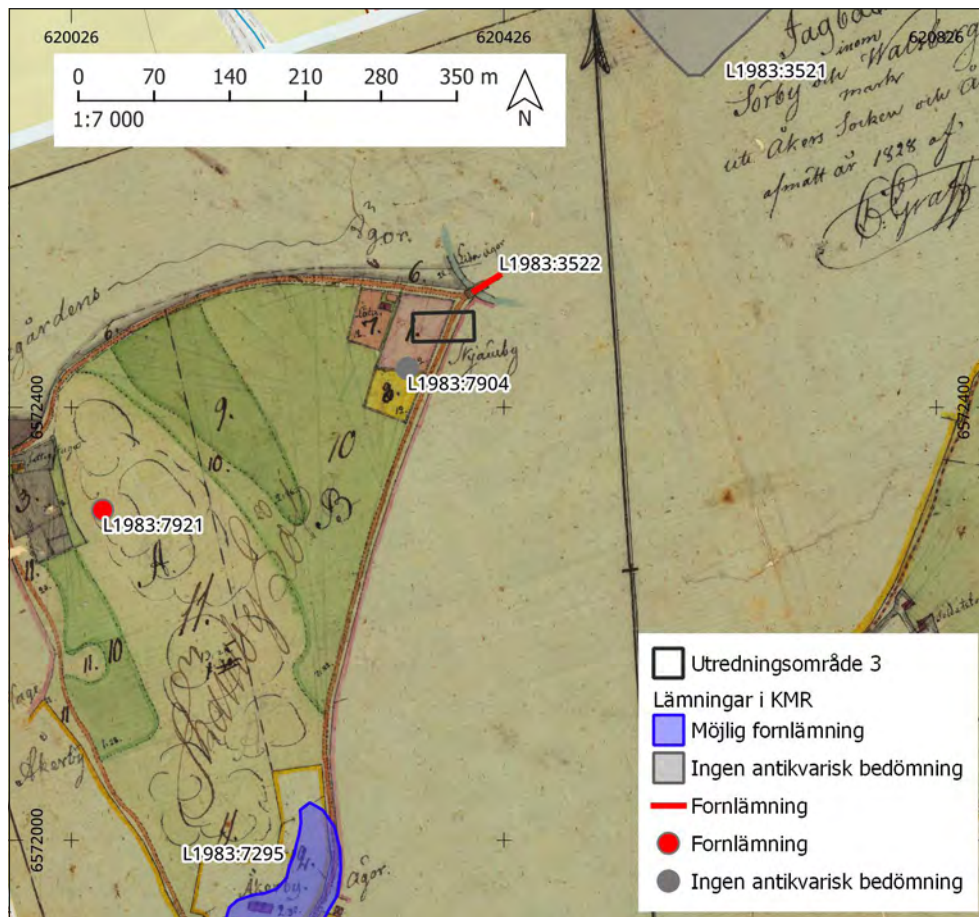
Resultat: På Häradsekonomiska kartan (1897–1901) finns två hussymboler intill bron, en inom utredningsområdet och en, Löta, som är registrerad i KMR som L1983:7904. Ännu några steg bakåt i kartgenerationerna, 1828 års karta och 1765 års karta, visar att ingen bebyggelse finns inom utredningsområde 3. Enligt beskrivningen till 1828 års karta utgör området "åkertäppa". Löta ligger här placerad väster om utredningsområdet, se figur 14. Häradsekonomiska kartan är således det äldsta belägget för att det ska ha funnits bebyggelse här.

Området utgjorde även ett bra förhistoriskt boplatssläge, objekt 3, vilket i ljuset av det tidigare undersökta boplats- och gravkomplexet på andra sidan ån föreföll intressant. Efter samråd med exploatören visade det sig att de synliga installationerna hade föregåtts av omfattande schaktningar, så pass att hela ytan bedömdes som bortschaktad.

Inför etapp 2: Då området redan genomgått flera omfattande schaktningsarbeten beslöts, i samråd med Länsstyrelsen, att inte utredningsgräva objektet. Ytan bedöms som förstörd.

Figur 13. Häradsekonomska kartan (1897–1901) med utredningsområde 3 markerat i svart, samt registrerade lämningar i KMR. Skala 1:7 000.

Figur 14. 1828 års karta med utredningsområde 3 markerat i svart, samt registrerade lämningar i KMR. Skala 1:7 000.

Figur 15. Plan över objekt 3, ett boplatsläge inom utredningsområde 3. Skala 1:2 000.

Etapp 2: utredningsgrävning

Endast ett objekt, ett boplatssläge (figur 16), inom utredningsområde 2, gick vidare till etapp 2 och utredningsgrävning. Utredningsgrävningen gjordes inom fastigheten Stora Sundby 4:3.

Inom sträckan, vilken identifierats som ett boplatssläge i etapp 1, grävdes fyra schakt, S100, S122, S127 och S132. Schakten var mellan 15 och 29 meter långa och 1,8 meter breda. Samtliga schakt grävdes i åkermark och var mycket lika i innehåll. Inga anläggningar påträffades. Norra delen av boplatssläget utgjordes av impediment och uppstickande berghällar, här grävdes därför inget schakt. I södra delen korsade en kraftledning utredningsområdet, varför schakten förlades enligt gällande säkerhetsavstånd. Schakten ges en närmare beskrivning i bilaga 2.

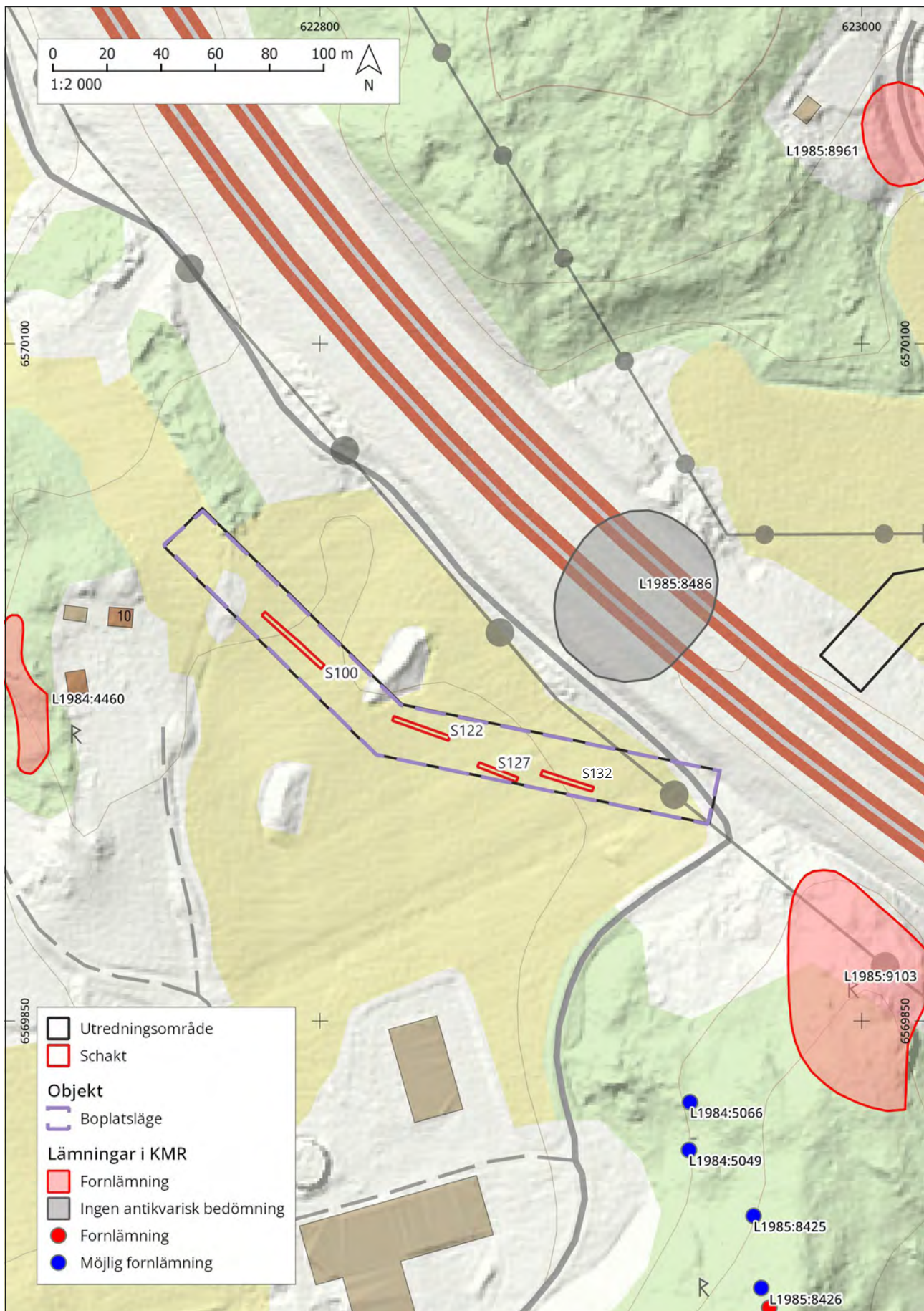
Resultat: Inga arkeologiska lämningar påträffades vid den arkeologiska utredningsgrävningen inom boplatssläget, utredningsområde 2.

Antikvarisk status hos identifierade objekt

Inom de tre utredningsområdena identifierades tre objekt, alla boplatsslägen, vilka potentiellt kunde innehålla okända fornlämningar. Av dessa undersöktes inte objekt 1 då området inte skulle bli föremål för några omfattande schaktningsarbeten. Den antikvariska statusen är därmed inte fastställd. Objekt 2 utredningsgrävdes och kunde avfärdas som fornlämning. Det samma kunde göras med objekt 3, vilket betraktas som bortschaktad.

Tabell 1. Utredningsobjekten och dess antikvariska status.

Objekt	Lämningstyp	Utredningsgrävd	Antikvarisk status
1	Boplatssläge	Nej	Eventuell fornlämning
2	Boplatssläge	Ja	Ej fornlämning
3	Boplatssläge	Nej	Ej fornlämning

Figur 16. Boplatsläget i utredningsområde 2 gick vidare till etapp 2 och utredningsgrävning. Det undersöktes med fyra schakt.

Figur 17. Schakt S100 under undersökning. Foto från sydost.

UTVÄRDERING AV RESULTATEN I FÖRHÅLLANDE TILL UNDERSÖKNINGSPLANEN

Uppdraget har genomförts utan avvikelser eller omprioriteringar från undersökningsplanens syfte och metod. Hanteringen och bedömningen av samtliga utredningsobjekt har gjorts i samråd med Länsstyrelsen.

REFERENSER

- Appelgren, K., Nilsson, A. & Perming, A. 2002. *Hus och gård vid Lida äng*. UV Mitt. 2002:5. Stockholm
- Bondesson, W. 2007. *Planerad villabebyggelse vid Stora Sundby*. Riksantikvarieämbetet. UV Mitt, rapport 2007:35. Stockholm
- Evanni, L. 2013. *Planerad villabebyggelse i Stora Sundby*. Kompletterande arkeologisk utredning och förudnersökning. Södermanland; Kärnbo socken; Stora Sundby 4:3; Kärnbo 99:1, 99:2 och 163:1. UV Rapport 2013:26. Riksantikvarieämbetet
- Grön, C. 2000. *Järnålderslämningar i Stora Sundby, E20*. Riksantikvarieämbetet. UV Mitt, rapport 2000:30. Stockholm
- Hellberg, K. 1998. *En bronsåldersboplat i Sundby*. Riksantikvarieämbetet. UV Stockholm, rapport 1998:4. Stockholm
- Johansson, Å. 1995. *Åker Läggesta. Planerad väg*. Arkeologisk utredning. Åker och Kärnbo socknar, Södermanland. Riksantikvarieämbetet, UV Stockholm
- Luthander, A. 1993. *E20*. Riksantikvarieämbetet. UV Stockholm, rapport 1993:24. Stockholm
- Scharp, A. 2004. *Detaljplan Stora Sundby*. Riksantikvarieämbetet. UV Mitt, rapport 2004:12
- Westerlind, A-M. 1993. *Kulturhistorisk analys av Mariefred-Åker-Hedlandet-Läggesta*. Strängnäs

Historiska kartor, Lantmäteriet

RIKETS ALLMÄNNA KARTVERKS ARKIV (RAK)

Häradsekonomiska kartan, akt J112-75-21, bladnamn Taxinge, 75-21

1897-1901, Häradsekonomiska kartan, akt J112-74-25, bladnamn Mariefred, 74-25

LANTMÄTERIMYNDIGHETERNAS ARKIV

1696, Ägomätning. Akt 04-kär-11. Kärnbo-Edsala

1828, Mätning. Akt 04-åke-117. Åkerby

1765, Skattläggning. Akt 04-åke-72. Åkerby

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Län	Södermanland
Kommun	Strängnäs
Landskap	Södermanland
Socken	Åker
Fastighet	Ramsö 1:26, Råcksta 2:1, Stora Sundby 4:3, Åkers-Järsta 1:7

Fornlämningsnummer	–
Lämningstyp	–
Datering	–

Typ av undersökning	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2
Länsstyrelsens beslutsdatum	2024-03-25
Länsstyrelsens diarienummer	431-6399-2023
Uppdragsnummer i Fornreg	202400948
Arkeologgruppens projektnummer	P23078

Projektledare	Sabina Larsson
Fältpersonal	Sabina Larsson, Rasmus Ohlsson, Annica Ramström

Undersökningstid	Inventering: 2024-05-22 utredningsgrävning: 2024-08-29
------------------	---

Undersökt yta	Ettapp 1, inventering: 35 425 m ²
---------------	--

Inmätningsteknik	Ettapp 2, utredningsgrävning: 155 m ²
------------------	--

Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
-----------------	--------------

Höjdsystem	RH 2000
------------	---------

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd gjordes.

BILAGOR

Bilaga 1. Inventeringsresultat

Obj-nr	Typ	Beskrivning
1	Boplatsläge, yngre järnålder	200×20 m (N-S) i svagt sluttande åkermark som under 1000-talet utgör en södervänd udde ut i sundet. I närområdet finns flera gravfält men inga kända boplatser. Från år 1555 ingår området i Gripsholms kungliga djurgård och förekommer därmed sparsamt i arkiven.
2	Boplatsläge, järnålder/medeltid	230×20 m (Ö-V) i flack åkermark med enstaka uppstickande åkerholmar. Objektet ligger mellan två gravfält som manifesterar ut mot farleden. Stora delar av sträckan kring Stora Sundby har redan utretts i samband med Svealandsbanan och E20-projekten på 1990-talet. Endast en liten del av det nu aktuella området ligger utanför tidigare utredningsområden. Enligt kartstudierna från 1993 har området i historisk tid bestått av hagmark och åker. Vid utredningsgrävning söder om E20 påträffades endast ett äldre ploglager innehållande tegel, porslin och järnfragment. Inom den nuvarande vägbanan påträffades ett 0,15 m tj kulturlager (L1985:8486). År 2007 grävdes ytterligare schakt strax söder om det nu aktuella området. Inga anläggningar påträffades, matjorden innehöll endast sentida fynd.
3	Boplatsläge, yngre järnålder samt eventuellt läge för historisk bebyggelse	Ca 57×25 m (Ö-V) i flack, svagt NÖ-sluttande, åkermark. Intill Löta bro, L1983:3522, vilken är konstruerad av sten, cement och gjutjärnsbalkar, de sista med inskription "1831". Bron, men inte ytan söder om, ingick i utredning på 1990-talet (Luthanter 1993). I äldre kartor finns en bro utritad på samma plats. På häradsekonomiska kartan finns även en husmarkering inom utredningsområdet. På platsen finns redan installationer med bland annat flertalet uppstickande betongrör och efter samråd med exploatören visar det sig att området genomgått flera större schaktningar.

Bilaga 2. Schakttabell

S-nr	Längd x bredd (m)	Djup (m)	Matjordsdjup (m)	Undergrund	Beskrivning	Anläggning
100	29×1,8	0,3–0,5	0,2–0,3	Hårt packad brun lera	Matjord av gråbrun siltig lera över undergrund av brun, hårt packad lera. Inslag av fåtal fragment av tegel i matjorden.	-
122	22×1,8	0,3–0,5	0,2–0,3	Hårt packad brun lera	Matjord av gråbrun siltig lera innehållandes ett fåtal fragment av äldre tegel. Teglet har förhållandevis grov magring.	-
127	15×1,8	0,4	0,25	Hårt packad brun lera	Matjord av gråbrun siltig lera, bitvis lerig silt, innehållandes lite äldre tegel och lite modernare tegel.	-
132	20×1,8	0,3–0,5	0,2–0,35	Hårt packad brun lera	Matjord av gråbrun siltig lera innehållandes små mängder tegel.	-

Arkeologgruppen AB

RAPPORT 2025:17

